

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

12-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 12 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Hadjamuratova Matlyuba Xoshimovna</i> O'ZBEKISTONDA TA'LIM TIZIMIDAGI INNOVATSION ISLOHOTLARNING NATIJALARI.....	13-16
<i>Равшанов Махмуд</i> ЗАСЛУГИ АЛИШЕРА НАВОИ В ИЗУЧЕНИИ РАЗВИТИЙ ТЮРКСКИХ ЯЗЫКОВ	17-19
<i>Tursunov Bekzot Yandashevich</i> FARG'ONA VODIYSIDA HASHAR YO'LI BILAN QURILGAN GIDROINSHOOTLAR TARIXIDAN	20-24
<i>Jumaboyev Azizjon Sayfiddin o'g'li, Shenkar Michael</i> SHARQ MAMLAKATLARIDA MIRZO ULUG'BEK ILMIY MEROSINING O'RGANILISHI	25-30
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON–ROSSIYA ENERGETIK ALOQALARI TARIXI:LUKOYL MISOLIDA	31-36
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> OLIY TA'LIM VA ILMIY-TEXNIK HAMKORLIK: O'ZBEKISTON HINDISTON HAMKORLIGINING ILMIY SALOHİYATI VA ISTIQBOLLARI ...	37-40
<i>Aytmuratova Janilsin</i> FROM THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF ARCHAEOLOGICAL SCIENCE IN KARAKALPAKSTAN	41-44
<i>Toreniyazov Jalgas Yerjanovich, Rzaeva Manzura Abatovna</i> JANUBIY OROL BO'YI SHAHARLARI TARIXI BO'YICHA MANBALAR (SHARQ MANBALARI).....	45-49
<i>Baqoyev Umidjon Shuhrat o'g'li</i> ABBOS I VA VALI MUHAMMADXON O'RTASIDAGI SIYOSIY ALOQALAR	50-55
<i>Mo'minov Xusanboy Madaminjonovich, Qodirjonov Omadjon Tavakkaljon o'g'li</i> ANDIJON VILOYATI SUV XO'JALIGI BIRLASHMASI FAOLIYATI TARIXIDAN (1991-1996-YILLAR MISOLIDA).....	56-60
<i>Elboyeva Shaxnoza</i> XOTIN-QIZLARNING PEDAGOGIK FAOLIYATDA TUTGAN O'RNI: TARIXIY JARAYON VA HOZIRGI TENDENSIYALAR	61-65
<i>Choriyeva Nargiza Ibotovna</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASIDA TURIZM SOHASINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	66-69
<i>Fayzullayev Oybek</i> O'RTA OSIYO XONLIKLAR TARIXINI O'RGANISH (XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHIDAGI RUS MANBALARI ASOSIDA)	70-74
<i>Norboyev Ravshan Saydulla o'g'li</i> SHIMOLI-G'ARBIY BAQTRIYANING ELLINIZM DAVRI ARXEOLGIK YODGORLIKLARI TIPOLOGIYASI	75-79
<i>Rajabova Nazira Shaxobovna</i> O'ZBEK XALQ AFSONALARIDA AYOL OBRAZLARINING TASVIRLARI	80-84

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Gabbarov Sabit Nietali'evich

QO'Y VA ECHKILAR BOSH SONINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA
PROGNOZLASH VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI
(QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANI MISOLIDA) 85-89

Xolmurotov Fozil

XORAZM VILOYATIDA EKSPORT NATIJALARI VA REAL SEKTOR
RESURSLARI O'RTASIDAGI KO'P O'LCHOVLI BOG'LIQLIK 90-103

Raximov Faxriddin Shavkatovich

TA'LIM TASHKILOTLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING MARKETING
SAMARADORLIGIGA TA'SIRI 104-116

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Xoliqov Yunus Ortiqovich

YANGI O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO MADANIYATNI
YUKSALTIRISH STRATEGIYASI 117-121

Farxodjonova Nodira Farxodjon qizi

JADIDLAR MEROSI VA ZAMONAVIY JAMIYAT BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA
MA'NAVIY QADRIYATLARINING ROLI 122-128

Jumayeva Shaxlo Suyunovna

TALABALARDA INTELLEKTUAL MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI 129-133

Yazdonova Saxiba Kurbanovna, Sanaqulov Sardor Isaqulovich

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI BOSHQARISH METODIKASI 134-138

Danabayev Xurshid Napasovich

SPORT TURLARI VA FALSAFIY-ESTETIKANING DIALEKTIK TAHLILI 139-142

Shokirov Tohirjon

CHOLG'U SOZLARINING YOSHLARNING MA'NAVIY YUKSALISHIDAGI
O'RNI VA AHAMIYATI (DUTOR VA RUBOB SOZLARI MISOLIDA) 143-148

Raxmatov Alisher Obidovich

YANGI O'ZBEKISTONDA SHAXS ZAMONAVIY IJTIMOYIY JARAYONLARGA
INTEGRATSIYALASHUVINING FALSAFIY TAHLILI 149-152

Abduraxmanova Nodiraxon Xusnutdinovna

HUQUQIY MADANIYAT VA DEMOKRATIYA:
IJTIMOIY FALSAFIY YONDASHUVLAR VA KONSEPSIYALAR 153-158

Axatova Dildora Axtamovna

IBN SINONING "RISOLAYI FIL-HUZN" ASARINING FALSAFIY TAHLILI 159-163

Toshboboyev Maksud Jalilovich

AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA SUN'IY INTELLEKT VA IJTIMOYIY JARAYONLAR
DIALEKTIKASI 164-168

Abdiyev G'ayrat Ergashevich

YANGI O'ZBEKISTON SIYOSIY AMALIYOTIDA YOSHLARNING IJTIMOYIY-SIYOSIY
FAOLLIGINING NAMOYON BO'LISH SHAKLLARI 169-174

<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA O'ZBEK YOSHLARINING MA'NAVIY-AXLOQIY QARASHLARIDAGI O'ZGARISHLAR	175-179
<i>Sodirjonov Muhridin Mahamadaminovich</i> RAQAMLI JAMIYATDA INSON KAPITALI RIVOJLANISHI: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR.....	180-187
<i>Abduraxmonov Xasan Ibroximovich</i> YOSHLAR DUNYOQARASHIDA INNOVATSION TASHABBUSLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	188-192
<i>Norbo'tayev Islombek Musurmonovich</i> POSTHAQIQAT SIYOSATI: ALTERNATIV AXBOROT OQIMLARI ORQALI DEZINFORMATSIYA	193-198
<i>Ergashev Alijon Boxodirovich</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYAT SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHNING TRANSFORMATSIYASI.....	199-203
<i>Elmuradova Surayyo Abdijalilovna</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA OTA-ONA VA BOLA MUNOSABATLARINING YANGI MODEL.....	204-207
<i>Bobamirzayev Abdulaziz</i> RAZIYY AD-DIN AS-SARAXSIY HAYOTI VA ASARLARI HAQIDA ILK MA'LUMOTLAR.....	208-211
<i>Rasulov Azizxon Mukhamadqodirovich</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDAGI IJTIMOY O'ZGARISHLAR HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR	212-216
<i>Do'snazarov Mirjalol Esanboy o'g'li</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA HAYOT VA O'LIM MUAMMOSINING FALSAFIY-AXLOQIY MEXANIZMLARI	217-221
<i>Beshimov Xamidjon Sayidovich</i> FALSAFADA INSON QADRI TUSHUNCHASINING MAZMUN-MOHİYATI VA GENEZISI	222-226
<i>Muhammadiyev Bekzod O'ktamjon o'g'li</i> VIRTUAL MULOQOTDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING TRANSFORMATSIYASI VA UNING AXLOQIY JIHATLARI.....	227-231
<i>Kdirbaev Baxadir Berdaxovich</i> AXBOROT JAMIYATIDA MEDIA MADANIYATNING SOTSIOMADANIY TRANSFORMATSIYALARDAGI ROLI.....	232-237
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Mamadaliyeva Naibaxon, Orifboyev Abdulloh</i> O'ZBEK TILIDA "HALOL" VA "HAROM" LEKSEMALARINING ZAMONAVIY SEMANTIK, PRAGMATIK VA SOTSIOMADANIY TAHLILI.....	238-245

<i>Уринбаева Дилбар Базаровна</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПЕСЕН УЗБЕКСКИХ И ТУРЕЦКИХ ПЕВЦОВ НА ОСНОВЕ КОМПЬЮТЕРНОЙ ЛИНГВИСТИКИ: НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	246-258
<i>Алиева Эльвина Аметовна, Нуруллаева Дилбар Алиевна</i> СИНТАКСИЧЕСКИЙ СПОСОБ ВЫРАЖЕНИЯ ЗНАЧЕНИЯ СРАВНЕНИЯ И ЕГО ОСНОВНЫЕ СРЕДСТВА НА ПРИМЕРЕ РАССКАЗОВ А.И. КУПРИНА	259-264
<i>Karimov Ulugbek Nusratovich</i> THE POETICS OF THE CHARACTERS' INNER WORLD IN "SPOOK COUNTRY"	265-269
<i>Sodiqova Baxtigul Ibodullayevna</i> POSTMODERN NARRATIVE TECHNIQUES IN JOHN FOWLES' WORKS: AN INTERTEXTUAL, LINGUISTIC, AND AESTHETIC APPROACH.....	270-275
<i>Tokimbetova Gulbahor Abatbayevna</i> QORAQALPOQ MUMTOZ SHOIRLAR LIRIKASINING JANRIY-TEMATIK XUSUSIYATLARI	276-279
<i>Isroilova Manzura Jamolovna</i> FRANSUZ PUBLITSISTIK MATNLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	280-284
<i>Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna</i> YOLG'IZLIK FENOMENINING SEMANTIK SHAKLLANISHI VA UNING HISSIY TAJRIBADAGI IFODASI.....	285-290
<i>Bobojonov Dilshod Jumakul ugli</i> THE PRAGMATIC AND LINGUO-CULTURAL CLASSIFICATION OF NEWSPAPER HEADLINES.....	291-294
<i>Shamshetova Biybiayim Janibek qizi</i> LINGVISTIKA VA MADANIYATSHUNOSLIKDA ANTROPOSENTRIZM KONSEPSIYASI	295-302
<i>Xaitova Gulhayo Tovasharovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA MAKON VA ZAMON KATEGORIYASI DOIRASIDAGI YAQIN-UZOQ OPPOZITSIYASINING CHOG'ISHTIRMA TAHLILI	303-307
<i>Mardanova Mohira Davron qizi</i> THE ROLE OF "THE FINANCIER" IN WORLD LINGUISTICS	308-311
<i>Khalilova Shohista Muhammadi qizi</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF UTOPIAN AND ANTI-UTOPIAN MOTIFS IN ENGLISH AND UZBEK PROSE	312-315
<i>Davlatova Shahnoza Muhammadiyevna</i> SUD VA TERGOV MOTIVLARINING ADABIY FUNKSIYASI	316-319
<i>Rustamov Dilshodbek</i> NUTQIY MULOQOT TAVSIFI	320-323
<i>Musayev Akmaljon Ibrogimovich</i> INGLIZ VA O'ZBEK DIPLOMATIK DISKURSIDA LEKSIK-SEMANTIK XUSUSIYATLAR VA TERMINOLOGIK TIZIMNING TALQINI	324-329
<i>Shamsuddinova Diyoraxon Yorqinbek qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK MEDIADISKURSINING LISONIY TAHLILI: TUZILISHI, XUSUSIYATLARI	330-333

<i>Numonova Mashxuraxon Qobiljon qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA "SUV/WATER" KONSEPTINING LISONIY MODELLASHUVI: NOMINATIV VA KOMMUNIKATIV MAYDONLARNING QIYOSIY TADQIQI	334-342
<i>Норкулова Шахло Абдугофур кизи</i> СТИЛИСТИЧЕСКАЯ ОКРАСКА ПРОЗВИЩ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОММУНИКАЦИЮ ...	343-345
<i>Tursunova Javhar Bakir qizi</i> O'ZBEK TILINI LINGVOKULTUROLOGIK YONDASHUV ASOSIDA O'QITISH	346-350
<i>Xoshimova Mohigul Axmatovna</i> XIX-XX ASRLAR DOSTONCHILIGIDA ADABIY TA'SIR MASALASI	351-355
<i>Омонова Мадина Аслиддиновна</i> ЛЕКСИЧЕСКИЕ ЛАКУНЫ УЗБЕКСКОЙ КУЛЬТУРЫ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ: ПРОБЛЕМЫ НЕПЕРЕВОДИМЫХ КОНЦЕПТОВ	356-361
<i>Abdulkhakova Dilafruz Shamsiddinovna</i> PERSPECTIVES AND THEORETICAL APPROACHES TO FORMULAIC EXPRESSIONS	362-370
<i>Abduraimova Mahliyo Valijon qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA GAZ SANOAT TERMINLARINING SHAKLLANISH USULLARI.....	371-373
<i>Rajat Choudhary</i> LATIN: THE TIMELESS LANGUAGE OF MEDICINE	374-377
<i>Клеблеева Резеда Радионовна</i> МИФОПОЭТИКА КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ЛИТЕРАТУРНОГО ТВОРЧЕСТВА	378-381
<i>Irbutaeva Nigora, Ozodova Dilafruz, Xoliqova Sabina</i> RUS TILIDA SO'ZLASHMAYDIGAN TALABALAR UCHUN RUS TILI DARSLARIDA QO'SHIQ MATERIALLARIDAN FOYDALANISH	382-385
<i>Dilbarjonov Ismoiljon, Gavxaroy Isroiljon qizi</i> SPORT TERMINLARINING UMUMIY XUSUSIYATLARI	386-389
<i>Arapjonova Zebo Otabek qizi</i> THE IMPACT OF ACCENT AND PRONUNCIATION ON COMMUNICATION IN GLOBAL ENGLISH.....	390-394
<i>Qarshiyeva Muxarram Shuxratovna</i> THE ADAPTATION PROCESS OF TERMS BORROWED INTO UZBEK FROM RUSSIAN AND ENGLISH LANGUAGES.....	395-399

12.00.00 - YURIDIK FANLAR

<i>Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich</i> JAMOAVIY MEHNAT NIZOLARINI HAL ETISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	400-407
<i>Zokirov Sherzod Ilxom o'g'li</i> PROKURATURA ORGANLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI JORIY QILISH ORQALI MUROJAATLAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	408-415
<i>Shermatov Nuriddin, Jamshidbek Ibrokhimov</i> SUN'IY INTELLEKT (AI) VA ADDITIV ISHLAB CHIQRISH (AM) INTEGRATSIYASI SHAROITIDA INSON HUQUQLARI HAMDA FUQAROLIK-HUQUQIY JAVOBGARLIKNING NAZARIY-HUQUQIY MUAMMOLARI.....	416-428

<i>G'ulommamatova Parvina Akbarali qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING KRIPTO-AKTIVLAR SOHASIDAGI JINOYATLARNI OLDINI OLISH VA TARTIBGA SOLISH BORASIDAGI XALQARO-HUQUQIY HAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	429-435
<i>Djalilov Javoxir Abdumajitovich</i> ISBOT QILISHNING UMUMIY SHARTLARI MAZMUNI VA TASNIFLANISHI	436-443
<i>Normurodova Behro'za Xolmo'minovna</i> RAQAMLI DALILLARNI TO'PLASHDA XALQARO TASHKILOTLARNING O'RNI.....	444-450
<i>Ismailov Bekjon Salixovich</i> NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSLAR MEHNAT HUQUQINI TA'MINLASHNING HUQUQIY KAFOLATLARI TAHLILI	451-456
<i>Mahmarahimov Ixtiyor Baxtiyorovich</i> DAVLAT XARIDLARI VA TENDER SAVDOLARIDA RAQOBATGA QARSHI XATTI-HARAKATLARNING HUQUQIY OQIBATLARI.....	457-463
<i>Almatov Sanjar Zokirovich</i> DINIY EKSTREMIZMGA QARSHI KURASHISHNING HUQUQIY ASOSLARI.....	464-467
<i>Djuraev Farxod Eshboevich</i> JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDA TEZKOR-QIDIRUV FAOLIYATI USULLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI.....	468-473
<i>Sadikova Dilafruz Radjabovna</i> O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN FOYDALANISH SOHASIDA SUG'URTA MEKANIZMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI.....	474-481
<i>Сайфиддинов Аклиддин Анваржон огли</i> МЕСТНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРАВОВЫЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ МЕХАНИЗМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ КЕНГАШЕЙ И ХОКИМИЯТОВ	482-488
<i>Olimov Abbosjon</i> SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYASI: TUSHUNCHASI, TURLARI VA TARIXIY RIVOJLANISHI.....	489-494

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARIDA HISSIY VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	495-500
<i>Муталипова Мавлюда Жунайдуллаевна</i> НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ СУТЬ АКСИОЛОГИЧЕСКОГО ПОДХОДА	501-506
<i>Джуманиязов Фарход Улугбекович</i> РАЗРАБОТКА СИСТЕМЫ МЕТОДОВ И ПРИЁМОВ ОБУЧЕНИЯ, НАПРАВЛЕННЫХ НА РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ И КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ	507-510
<i>Kuvatova Nozima Baxtiyorovna</i> TA'LIM TIZIMIDA O'QITUVCHINING MULOQOT KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH	511-515

<i>Xudayberdiyeva Nilufar Bozorovna</i> TABIIY FANLARNI KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA O'QITISH TEKNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	516-519
<i>Pirimbetov Bxit Allabaevich</i> BO'LAJAK O'QITUVCHIDA PEDAGOGIK ARTISTIZMNING TARKIBIY QISMLARI	520-526
<i>Djalolov Furqat Fattohovich</i> TA'LIM SIFATINI TA'MINLASHDA TO'LIQ O'ZLASHTIRISH TEKNOLOGIYASINING ROLI.....	527-531
<i>Uteniyazov Karimbay Kuanishbaevich, Eshmuratov Marat Tangatarovich</i> PEDAGOGICAL STRATEGIES AND THE INTEGRATION OF ICT IN TEACHING FOOD PHYSIOLOGY: INNOVATIVE APPROACHES IN HIGHER EDUCATION	532-538
<i>Habibullayeva Shoirra</i> O'ZBEK TILINI IKKINCHI TIL SIFATIDA O'QITISHDA INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISHNING TAMOIYILLARI	539-542
<i>Abatov Jalğasbay Orınbaevich</i> TASVIRIY SAN'AT KOMPOZITSIYALARIDA RANGLARDAN FOYDALANISH USULLARI..	543-548
<i>Azzamov Yusuf Rajaboyevich</i> TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIM KOMPETENSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLI RESURSLAR VA PLATFORMALAR: TAHLIL VA TASNIF.....	549-553
<i>Джумаева Зарина Бобохон кизи, Жаббарова Паризода Илхомжон кизи</i> МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ОТНОСИТЕЛЬНЫХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ	554-556

Received: 20 November 2025

Accepted: 1 December 2025

Published: 15 December 2025

Article / Original Paper

THE SEMANTIC FORMATION OF THE PHENOMENON OF LONELINESS AND ITS EXPRESSION IN EMOTIONAL EXPERIENCE

Sabirjonova Mukhlisa Sabirjonovna

Denau Institute of Entrepreneurship and Pedagogy,
Faculty of Philology, Department of Foreign Language and Literature,
Senior Lecturer, PhD
E-mail: m.sobirjonova11@gmail.com

Abstract. We consider one of the main tasks of semiotic semasiology to be the in-depth analysis of the process of semantic formation of human emotional experiences. From this perspective, one of the most important objectives of this field is to further identify the most typical concretizers that fully express the content of emotional experiences and accurately reflect them within the linguo-semantic system, classify them according to various semantic, psychological, and communicative criteria, and determine their functional role in the language system.

Keywords: semiotic semasiology, lonely, solitude, socio-structural changes, neglected, human psyche, concretizer, character modification.

YOLG'IZLIK FENOMENINING SEMANTIK SHAKLLANISHI VA UNING HISSIY TAJRIBADAGI IFODASI

Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Filologiya fakulteti Xorijiy til va adabiyoti kafedrası katta o'qituvchisi, PhD

Annotatsiya. Biz semial semasiologiyaning asosiy vazifalaridan biri sifatida insonning hissiy tajribalarini semantik shakllantirish jarayonini chuqur tahlil qilishni ko'ramiz. Shu nuqtai nazardan, mazkur yo'nalishning eng muhim vazifalaridan biri – hissiy tajribalarni mazmun jihatdan to'liq ifodalovchi va ularni lingvosemantik tizimda aniqlik bilan aks ettiruvchi eng tipik konkretizatorlarni yanada chuqurroq aniqlash, ularni turli semantik, psixologik va kommunikativ mezonlar asosida tasniflash hamda ularning til tizimidagi funksional o'rnini belgilash zaruriyatidan iboratdir.

Kalit so'zlar: semial semasiologiya, lonely, yolg'izlik, sotsiostrukturaviy o'zgarish, e'tiborsiz qolgan, inson ruhiyati, konkretizator, xarakterini o'zgartirish.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I12Y2025N50>

Kirish. Bugungi kunda yolg'izlikni to'liq, tizimli aniqlash va uning yagona konseptual qo'llanilishiga ehtiyoj bor. Ushbu yondashuv yolg'izlik konseptini o'rganish uchun yangi uslubiy munosabatlarni talab qildi. Bu tadqiqotning ilmiy yangiligining bir jihatidir. Haqiqat shundaki, yolg'izlikni o'rganishga mavjud yondashuvlar yolg'izlik konsepti tuzilishining murakkabligini to'liq ifoda etmaydi.

Yolg'izlik tushunchasi zamon va makonga nisbatan ham turlicha ma'no ifoda qiladi. Xalq og'zaki ijodida ham turli xalqlarning yolg'izlik haqidagi qarashlari aks etgan, ammo aforizmlarda buni yanada yorqinroq ko'rishimiz mumkin, masalan, o'zbek mentalitetiga xos aforizmlarda yolg'izlik va hijron quyidagicha ifoda etilgan.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. O'z-o'zini anglaydigan mavjudotning bo'shligi yoki o'zining muhim yo'qligi shaxsning ongiga qarshi turadi. Shaxs o'zini "ongli" va shu bilan birga "yolg'iz" his qiladi, chunki u atrofdagi dunyo uchun hech qanday ahamiyatga ega emas. Keyin yolg'izlikni yo'q qilish zarurati paydo bo'ladi, bu sizni turli jamoalarga qo'shilishga majbur qiladi. Z. Freyd yolg'izlikni o'rganayotganda, bola yig'lab, onasini zulmatda chaqiradigan rasmni o'zining psixanalitik nazariyasida ishlatadi. Yolg'izlik esa noaniqlik, qorong'ulik va qo'rquv bilan bog'liq bo'lib, bu hissiyotlar odamning ichki holatini aks ettiradi. Ekzistensial yolg'izlikning ramzlari zulmatdir. Boshqa odamlar bilan muloqot qilish ramzi ong nuridir. Shuning uchun, boshqa ong bilan muloqot qilish istagi yolg'izlikdan qochish zarurligining namoyonidir. S. Zilburg, Z. Freydning izdoshi yolg'izlik narsisizm va egosentrik yo'nalishda namoyon bo'lishiga ishonadi. U yolg'izlikni patologik va normalga ajratadi. Muallif vaqtinchalik yolg'izlikni oddiy yolg'izlik deb ataydi. Bu ba'zi holatlarning ta'siri natijasida paydo bo'ladigan vaqtinchalik ruhiy holatdir [1].

Quyidagi aforizmlarda ingliz tilida so'zlashuvchi ijodkorlarning yolg'izlik haqidagi tasavvurlari aks etgan:

"Yolg'izlik – bu yolg'izlik raqsi, uni faqat nozik qalblar qadrlashi mumkin". – Oskar Uayld.

Bundan farqli o'laroq, yolg'izlikning doimiy hissi, o'z-o'zini narsisistik rasmini yo'qotish natijasida paydo bo'ladigan xarakterli xususiyat sifatida, surunkali yoki patologik yolg'izlik deb ataladi. Bunday holda, bu narsisistik xafagarchilikning ifodasidir. Xarakterning uchta asosiy xususiyati patologik, surunkali yolg'izlikka olib keladi. Ular quyidagilar: megalomaniya, narsisizm va tajovuzkorlik. Yolg'izlik uyqu, ochlik, chanqoqlik, zavq bilan birga insonning asosiy ehtiyoji sifatida qaraladi.

Muhokama va natijalar. Jamiyat a'zolarining muayyan tushuncha haqidagi qarashlari albatta, shu xalqning faylasuflari, donishmand kishilari hikmatlarida aks etadi.

Quyida ingliz madaniyatida yolg'izlik haqida aforizmlar va ularning tarjimai bilan taqdim etamiz:

1. Loneliness is my least favorite thing about life. That thing that I'm most worried about is just being alone without anybody to care for or someone who will care for me. Anne Hathaway.
- Yolg'izlik-bu mening hayotdagi eng sevimli narsam. Meni eng ko'p tashvishga solayotgan narsa-bu hech kimga g'amxo'rlik qilmasdan yoki menga g'amxo'rlik qiladigan odamsiz yolg'iz qolishdir. Anne Xeteuey.
2. If you meet a loner, no matter what they tell you, it's not because they enjoy solitude. It's because they have tried to blend into the world before, and people continue to disappoint them. Jodi Picoult.
- Agar siz yolg'iz odamni uchratsangiz, ular sizga nima deyishidan qat'i nazar, bu ular yolg'izlikdan zavqlanishlari uchun emas. Buning sababi shundaki, ular ilgari dunyoga aralashishga harakat qilishgan va odamlar ularni xafa qilishda davom etishmoqda. Jodi Pikult [2].
3. The most terrible poverty is loneliness and the feeling of being unloved. Mother Teresa.
- Eng dahshatli qashshoqlik-yolg'izlik va sevilmaslik hissi. Tereza Ona.
4. The time you feel lonely is the time you most need to be by yourself. Life's cruelest irony. Douglas Coupland.

- Siz yolg'izlikni his qiladigan vaqt-bu o'zingiz bo'lishingiz kerak bo'lgan vaqt. Hayotning eng shafqatsiz istehzosi. Duglas Kupland.

5. Yes, there is joy, fulfillment, and companionship, but the loneliness of the soul in its appalling self-consciousness is horrible and overpowering. Sylvia Plath. — Ha, quvonch, qoniqish va do'stlik bor, lekin qalbning dahshatli o'z-o'zini anglashidagi yolg'izlik dahshatli va kuchli. Silviya Plath.

6. Sometimes being surrounded by everyone is the loneliest, because you'll realize you have no one to turn to. Soraya.

- Ba'zida hamma bilan o'ralgan bo'lish eng yolg'iz, chunki siz murojaat qiladigan hech kim yo'qligini tushunasiz. Soraya.

7. I don't see how you can respect yourself if you must look in the hearts and minds of others for your happiness. Hunter S. Thompson.

- Agar siz o'z baxtingiz uchun boshqalarning qalbi va ongiga qarashingiz kerak bo'lsa, o'zingizni qanday hurmat qilishingiz mumkinligini ko'rmayapman.

Hanter S. Tompson.

8. For fear you will be alone, you do so many things that aren't you at all. Richard Brautigan.

- Siz yolg'iz qolishingizdan qo'rqib, siz umuman bo'lmagan ko'p narsalarni qilasiz. Richard Brautigan [3].

9. The loneliest moment in someone's life is when they are watching their whole world fall apart, and all they can do is stare blankly. F. Scott Fitzgerald.

- Birovning hayotidagi eng yolg'iz lahza – bu ularning butun dunyosi parchalanishini tomosha qilish va ular qila oladigan narsa-beparvo qarash. F. Skott Fitsjerald.

10. Two possibilities exist: either we are alone in the Universe or we are not. Both are equally terrifying. Arthur C. Clarke.

- Ikkita imkoniyat mavjud: yoki biz koinotda yolg'izmiz yoki yo'qmiz. Ikkalasi ham dahshatli. Artur C. Klark.

Agar biz ba'zi natijalarni sarhisob qilsak, barcha qo'shiqlar hissiy, ya'ni ular hissiyotlarni keltirib chiqaradi va ifoda etadi. Qo'shiqlar odamni davolay oladi, ko'nglini ko'taradi, tasalli beradi, ya'ni ruhni ko'tarishi mumkin yoki uni tushkunlikka solishi, bezovta qilishi, ya'ni inson salomatligi uchun xavfli bo'lishi mumkin [4].

O'zbek xalqida ham xuddi shunday aforizmlar qo'llaniladi, ular orasida yolg'izlikni ifodalovchi hikmatlar ham mavjud, masalan, Ibn Sinoning "Yolg'izlik halokatga olib keladi. Zero, inson o'ziga kerakli narsalarni faqat jamiyat yordamida qo'lga kiritishi mumkin", degan mulohazasi yolg'izlikni yoqlamaganini, o'zbek xalqida mazkur tushunchaga nisbatan ijobiy fikr mavjud emasligini ko'rsatadi.

Jaloliddin Rumi esa yolg'izlikni ayrim holatlardan afzal ekanini ta'kidlaydi: "Yolg'izlik – odam bo'lmaydiganning hurmati va muhabbatidan yaxshiroqdir.

Bunday yondashuv orqali semial semasiologiya nafaqat inson his-tuyg'ularining tildagi ifodasini o'rganadi, balki bu hislarning shakllanish mexanizmlarini, ularning semantik qatlamlar orqali qanday konkretlashtirilishini ham ochib beradi. Demak, hissiy tajribaning semantik shakllanishida qatnashuvchi konkretizatorlarni aniqlash — inson ruhiyati va til o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqurroq anglash imkonini beradi [4].

Inson mavjudligining bir qismi sifatida u aloqa ehtiyojining teskari tomoni sifatida qabul qilinadi, uning namoyon bo'lishi inson hayotining turli bosqichlarida farq qiladi. Yolg'izlikning o'tkir shakli insonning yaqinligiga bo'lgan ehtiyoj qondirilmaganida paydo bo'ladi. Bu, ayniqsa, o'spirinlik davriga xosdir. Bolalikda ota-onalar bilan noto'g'ri munosabatlar tufayli tengdoshlar doirasi bilan normal munosabatlarni o'rnatishda muayyan qiyinchiliklar paydo bo'lishi mumkin. Yaqin munosabatlarni o'rnatolmaslik yolg'izlikka olib kelishi mumkin. H.S. Sullivan "voyaga yetgan odamning yolg'izligi bolalikda yotadi" degan xulosaga keladi.

I'm lonely. And I'm lonely in some horribly deep way, and for a flash of an instant, I can see just how lonely, and how deep this feeling runs. And it scares the shit out of me to be this lonely because it seems catastrophic. – Men yolg'izman. Va men qandaydir dahshatli tarzda dahshatli yolg'izman va bir lahzaga bu tuyg'u qanchalik yolg'iz va qanchalik chuqur o'tayotganini ko'raman. Va men yolg'iz qolishdan qo'rqaman, chunki bu halokatli ko'rinadi. *Avgustin Burrouz, Dry.*

Keltirilgan parchadan ham ko'rinib turibdiki, yolg'izlikning kelib chiqishi shaxsning o'zgarishi, ya'ni uning o'zini o'zi anglay olmasligidadir. Yolg'izlik bolalikdan kelib chiqadi va shaxsning rivojlanishiga ta'sir qiladi, bu esa o'z navbatida sotsializatsiya tajribasining yetishmasligi bilan bog'liq. Sotsiologik model yolg'izlik, ushbu modelga ko'ra, tabiatan insonga xos emas. Yolg'izlikni belgilovchi omillar jamiyatdan kelib chiqadi, tarixiy va ijtimoiy jihatdan aniqlangan omillardir. An'anaga ko'ra, sotsiologlar ijtimoiy izolyatsiyani yolg'izlik shakli deb bilishadi. Faqat ijtimoiy omillarga e'tibor qaratgan holda, tadqiqotchilar individual determinantlarning ta'sirini e'tiborsiz qoldiradilar [5].

Loneliness is a wilderness, but through receiving it as a gift, accepting it from the hand of God, and offering it back to him with thanksgiving, it may become a pathway to holiness, to glory, and to God himself. – Yolg'izlik cho'ldir, lekin uni sovg'a sifatida qabul qilib, uni Xudoning qo'lidan olib, minnatdorchilik bilan qaytarib taklif qilish orqali u muqaddaslik, shon-sharaf va Xudoning o'ziga yo'l bo'lishi mumkin. *Elizabeth Elliot.*

Elliot ushbu keltirilgan misolda yolg'izlikni sinov, ammo Xudoning in'omi sifatida talqin qiladi. To'g'ri qabul qilingan yolg'izlik insonni muqaddaslikka, Xudo bilan yaqinlikka eltuvchi vosita bo'lishi mumkin.

Shunday qilib, yolg'izlik bir tomondan odamni sindiradigan, ikkinchi tomondan uni yuksaltiradigan kuchga ega. Qaysi tomonga burilishi esa insonning ichki qarashi va qabul qilishiga bog'liq [6].

David Reismanning fikricha, Amerikadagi ijtimoiy kuchlarning o'zgarishi amerikaliklarning xarakterini o'zgartirishga olib keldi. Uning uchun yolg'izlik bor jamiyatning me'yoriy bosimiga bo'ysunish tufayli o'z his-tuyg'ulari va ehtiyojlaridan ajratishdir. "Begonalashish" tushunchasi D. Reisman konsepsiyasining markazida bo'lib, u boshqa odamlar tomonidan qabul qilinish istagi orqali hal qilinadi, bu shaxsning konformistik xatti-harakatlarida tavsiflanadi. Bir tomondan, xulq-atvor chizig'i jamiyat mafkurasiga asoslanadi, bu yerda har qanday individuallik faqat an'anaviy me'yorlar bilan kelishilgan holda sanksiyalanadi. Boshqa tomondan-bu shaxsning fikrlash va xulq-atvorini shakllantirishi kerak bo'lgan jamiyat mezonlariga asoslanish talabidir. Shunday qilib, asosiy xususiyat jamiyat hayoti va xulq-atvori me'yorlari bilan tanishish istagi bo'lib, odamni o'z shaxsiyatining haqiqiy ehtiyojlarini qondira olmaydi. David Reisman "The lonely crowd" (1950) nomli kitobida o'zining psixo-sotsiologik tahlillarida, jumladan yolg'izlik va jamiyatning shaxsiyatga ta'siri

haqida gapirgan. Uning aforizmlaridan ba'zilar yolg'izlikning ijtimoiy va individual jihatlarini ko'rsatadi, shuningdek, uning ichki va tashqi bosimlar bilan qanday bog'liq ekanligini ifodalaydi [7].

«Loneliness is not simply the absence of people; it is the absence of meaningful relationships». (*Yolg'izlik – bu faqat odamlarning yo'qligi emas, balki ma'noli munosabatlarning yo'qligi*). – Bu aforizm yolg'izlikning ijtimoiy jihatini ta'kidlaydi: odamlar bo'lishi mumkin, ammo ular bilan chuqur aloqalar yoki haqiqiy munosabatlar mavjud emas.

“The lonelier the person, the more susceptible they are to the pressures of society”. (*Qancha yolg'iz bo'lgan shaxs, jamiyatning bosimlariga shuncha zaifroq bo'ladi*). – Yolg'izlik ichki zaiflikni keltirib chiqaradi va bu shaxsni jamiyat bosimiga yanada sezgir qiladi.

“In a world full of noise and activity, loneliness often comes not from being alone, but from not being seen”. (*Shovqin va faollik to'la dunyoda, yolg'izlik ko'pincha yolg'iz bo'lishdan emas, balki ko'rilmalikdan kelib chiqadi*). – Bu aforizm yolg'izlikning ijtimoiy qiyofasini aks ettiradi. Insonlar ba'zan o'zlarini jamiyatda ko'rilmagan, e'tiborsiz qolgan his qilishadi, bu esa ularni yolg'izlashtiradi.

“We may be surrounded by people, but still feel profoundly alone”. (*Biz odamlar bilan o'ralgan bo'lishimiz mumkin, lekin hali ham chuqur yolg'iz his qilamiz*). – Yolg'izlik nafaqat jismoniy aloqaning yo'qligi, balki ruhiy va hissiy yakkalikni ham anglatadi.

“The fear of being alone can sometimes make us even lonelier». (*Yolg'iz qolishdan qo'rquv ba'zida bizni yanada yolg'izlashtiradi*). – Bu aforizm yolg'izlikning ichki holatini va odamlarning yolg'izlikdan qochish uchun boshqalar bilan befoyda aloqalar o'rnatishga intilishlarini aks ettiradi.

Riesman bu kabi fikrlarida yolg'izlikning ijtimoiy bosim va shaxsiyatdagi o'zgarishlar bilan qanday bog'liqligini ko'rsatadi [8].

Xulosa. Zamonaviy o'zbek jamiyatida yolg'izlik sotsiostukturaviy o'zgarishlardir. Ushbu alomatlardan biri bo'lgan ijtimoiy harakatchanlikning oshishi ba'zi hollarda istalmagan oqibatlarga olib keladi. Ular orasida: ajralish, yashash joyini o'zgartirish, kasbni o'zgartirish va boshqalardir. Bu shaxsning mavjudligining barqarorligi buzilishiga va ajralish, tashlab ketish va yolg'izlik hissi paydo bo'lishiga olib keladi. Shunday qilib, sotsiologik modeldagi yolg'izlik jamiyatning shakllangan me'yorlari va boshqa ijtimoiy-madaniy omillarning ta'siri bilan bosimi natijasi sifatida tan olinadi. Yolg'izlik ijtimoiy-madaniy me'yorlar va tuzilmalarga doimiy moslashish tufayli o'zini yo'qotish deb tushuniladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Gulchekhra K., Mekkamto'sh, B., & Nasiba K. (2022). Evaluating how teachers can match methodology to learner needs and the process of the strengths and weaknesses of teaching methodologies/philosophies, including. Ta'lim fidoyilari, 4, 103-105.
2. Kdirbayeva G. Konsept «Ta'qdir»ning o'zbek va qozoq tillarida ifodalanishi. – Avtoref. diss. ... filol. fan. nomz. – Toshkent, 2011. – 26 b.
3. Kdirbayeva G. Til va tafakkurda “taqdir” konsepti. – “O'zbek tili va adabiyoti”, 2015, №2. – B. 45–50.
4. O'zbek tilining izohli lug'ati. – T.: “O'zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2006. – 672 b.
5. Safarov Sh. O'zbek tilida kognitiv modellar. – “Filologiya masalalari”, 2012, №1. – B. 14–22.

6. Safarova, A., & Khabibulloyeva, G. (2024). The usage of phraseological and idiomatic units in the novel» between the two doors» by Utkir Khoshimov. In Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 503-504)
7. Sapir E. Selected works on linguistic and cultural studies. – Moscow, 1993. – P. 259–265.
8. Sobirjonova, M. (2024). O'zbek va ingliz tillaridagi aforizmlarda "yolg'izlik" va "hijron" konseptlari. tamaddun nuri jurnali, 12(63), 41-43.
9. Sobirjonovna, S. M. (2023). Types of pronouns in english. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 1039-1041.
10. Sobirjonovna, S. M. (2024). Anthropological approaches to cognitive linguistics: the connection between culture and language. Western European Journal of Linguistics and Education, 2(12), 78-80.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).